

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deveto vijeće)

18. siječnja 2017. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2003/96/EZ – Oporezivanje energenata i električne energije – Snižnja poreza – Materijalno područje primjene – Poticaji u vezi s iznosima za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava – Članak 17. – Veliki potrošači energije – Poticaji koji se dodjeljuju takvim poduzetnicima samo u proizvodnom sektoru – Dopuštenost“

U predmetu C-189/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a koji je uputio Consiglio di Stato (Državno vijeće, Italija) odlukom od 17. ožujka 2015., koju je Sud zaprimio 24. travnja 2015., u postupku

Istituto di Ricovero e Cura a Carattere Scientifico (IRCCS) – Fondazione Santa Lucia

protiv

Cassa conguglio per il settore elettrico,

Ministero dello Sviluppo economico,

Ministero dell’Economia e delle Finanze,

Autorità per l’energia elettrica e il gas,

uz sudjelovanje:

2M SpA,

SUD (deveto vijeće),

u sastavu: E. Juhász, predsjednik vijeća, C. Vajda (izvjestitelj) i C. Lycourgos, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Istituto di Ricovero e Cura a Carattere Scientifico (IRCCS) – Fondazione Santa Lucia,
G. Pellegrino, *avvocato*,

* Jezik postupka: talijanski

- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju A. Vitalea i P. Gentilija, *avvocati dello Stato*,
 - za Europsku komisiju, K. Herrmann, M. Owsiany-Hornung i F. Tomat, u svojstvu agenata,
- saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 21. travnja 2016.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 17. stavka 1. Direktive Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL 2003., L 283, str. 51.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 75.).
- 2 Taj zahtjev upućen je u okviru spora između Istituto di Ricovero e Cura a Carattere Scientifico (IRCCS) – Fondazione Santa Lucia (Znanstvena ustanova za bolničko liječenje i rehabilitaciju – Fondacija Sveta Lucija, u daljnjem tekstu: Fondacija), s jedne strane, i Cassa congruaglio per il settore elettrico (Fond za poravnavanje u sektoru električne energije, Italija), Ministero dello Sviluppo economico (Ministarstvo gospodarskog razvoja, Italija), Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministarstvo gospodarstva i financija, Italija) i Autorità per l'energia elettrica e il gas (Tijelo za električnu energiju i plin, Italija), s druge strane, o odbijanju nadležnih talijanskih tijela da na Fondaciju primijene nacionalni sustav poticaja u vezi s iznosima za pokriće općih troškova talijanskog elektroenergetskog sustava (u daljnjem tekstu: opći troškovi elektroenergetskog sustava).

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 9., 10. i 11. Direktive 2003/96 određuju:
 - „(9) Državama članicama treba omogućiti potrebnu fleksibilnost u definiranju i provedbi politike koja odgovara njihovim nacionalnim okolnostima.
 - (10) Države članice žele uvesti ili zadržati različite vrste oporezivanja na energente i električnu energiju. S obzirom na to treba dozvoliti državama članicama da se usklade s najnižim razinama oporezivanja Zajednice, uzimajući u obzir ukupna terećenja u vezi sa svim neizravnim porezima koje one odluče primjenjivati (osim PDV-a).
 - (11) O poreznim mjerama koje se poduzimaju u vezi s provedbom općeg sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije odlučuje svaka pojedina država članica. S tim u vezi države članice mogu odlučiti ne povećavati sveukupno porezno opterećenje ako smatraju da bi primjena takvog načela porezne neutralnosti mogla doprinijeti restrukturiranju i modernizaciji njihovih poreznih sustava poticanjem ponašanja kojim bi se postizala bolja zaštita okoliša i povećano korištenje radne snage.”
- 4 Članak 1. Direktive 2003/96 glasi kako slijedi:
 - „Države članice uvode poreze na energente i električnu energiju u skladu s ovom Direktivom.”

5 U skladu s člankom 4. te direktive:

„1. Razine oporezivanja koje države članice primjenjuju na energetske proizvode i električnu energiju, a koje su navedene u članku 2., ne smiju biti ispod najniže razine oporezivanja propisane ovom Direktivom.

2. Za potrebe ove Direktive, ‚razina oporezivanja‘ znači ukupno opterećenje u vezi sa svim neizravnim porezima (osim PDV-a) koji se izračunavaju izravno ili neizravno po količini energenta ili električne energije u trenutku puštanja u slobodnu potrošnju.”

6 Članak 8. stavak 2. navedene direktive određuje:

„Ovaj se članak primjenjuje na sljedeće industrijske i komercijalne namjene:

[...]

b) nepokretne motore;

c) pogone i mehanizaciju koja se koristi u niskogradnji i visokogradnji, građevinarstvu i javnim radovima;

[...]”

7 Članak 11. te direktive glasi kako slijedi:

„1. U ovoj Direktivi, ‚poslovna uporaba‘ znači korištenje, u skladu sa stavkom 2., od strane nekog poslovnog subjekta (poduzeća) koji samostalno na bilo kojemu mjestu obavlja opskrbu robom i pruža usluge, bez obzira na to u koju svrhu ili na ishod takvih gospodarskih aktivnosti.

Gospodarske aktivnosti obuhvaćaju sve aktivnosti proizvođača, trgovaca ili osoba koje pružaju usluge, uključujući aktivnosti u rudarstvu i poljoprivredi, te stručno djelovanje.

[...]

2. U odnosu na ovu Direktivu, poslovnim se subjektom ne može smatrati jedinica manja od dijela poduzeća ili pravnog tijela koje se u organizacijskom smislu sastoji od samostalnog poduzeća, tj. subjekta koji je sposoban samostalno poslovati.

[...]

4. Države članice mogu ograničiti područje primjene snižene razine oporezivanja na poslovnu uporabu.”

8 Članak 17. stavak 1. Direktive 2003/96 određuje:

„Pod uvjetom da se najniže razine poreza utvrđene ovom Direktivom poštuju u prosjeku za sva poduzeća, države članice mogu primjenjivati sniženja poreza na potrošnju energenata koji se koriste za grijanje ili za potrebe članka 8. stavka 2. točaka (b) i (c), te na potrošnju električne energije, u sljedećim slučajevima:

a) za velike potrošače energije

„Poduzeća-veliki potrošači energije” znači poslovnu jedinicu, kako je navedeno u članku 11., u kojoj nabava energenata i električne energije iznosi najmanje 3,0% vrijednosti proizvodnje ili nacionalni energetski porez koji se naplaćuje iznosi najmanje 0,5% dodane vrijednosti. U okviru tih definicija države članice mogu primjenjivati i restriktivnija načela, uključujući prodajnu vrijednost, kao i definicije u vezi s procesima i granama.

[...]”

- 9 Članak 26. stavci 1. i 2. te direktive glase kako slijedi:

„1. Države članice obavješćuju Komisiju o mjerama poduzetima u skladu sa člankom 5., člankom 14. stavkom 2. te člancima 15. i 17.

2. Mjere kao što su oslobođenje od poreza, smanjenje poreza, diferencirani porez i povrati poreza u smislu ove Direktive mogu biti državna subvencija i u tim slučajevima moraju se dojaviti Komisiji u skladu sa člankom 88. stavkom 3. Ugovora.

Informacije dostavljene Komisiji na temelju ove Direktive ne oslobađaju države članice od obveze obavješćivanja u skladu sa člankom 88. stavkom 3. Ugovora.”

- 10 Članak 1. stavci 1. i 2. Direktive Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine i o stavljanju izvan snage Direktive 92/12/EEZ (SL 2009., L 9, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 174.), određuju:

„1. Ovom se Direktivom utvrđuju opća pravila u odnosu na trošarine, koje se ubiru neposredno ili posredno na potrošnju sljedećih roba (dalje u tekstu „trošarinska roba”):

- a) energenti i električna energija, obuhvaćeni Direktivom 2003/96/EZ;

[...]

2. Države članice mogu ubirati druge neizravne poreze na trošarinsku robu za posebne namjene, ako su ti porezi sukladni poreznim pravilima Zajednice koja se primjenjuju na trošarinu ili porez na dodanu vrijednost, vezano uz utvrđivanje porezne osnovice, izračunavanje poreza, nastanak obveze obračuna i nadzor poreza koji su u pitanju, ali ne uključuju odredbe o oslobođenjima.”

Talijansko pravo

- 11 Direktiva 2003/96 prenesena je u nacionalno pravo s Decreto legislativo n. 26 (Uredba sa zakonskom snagom br. 26) od 2. veljače 2007. (Redovni dodatak GURI-ju br. 68, od 22. ožujka 2007.).
- 12 Decreto-legge n. 83 (Uredba-Zakon br. 83) od 22. lipnja 2012. (Redovni dodatak GURI-ju br. 147, od 26. lipnja 2012.), koji je, uz izmjene, pretvoren u zakon (u daljnjem tekstu: Uredba-Zakon br. 83/2012), određuje hitne mjere za državni rast.
- 13 Članak 39. Uredbe-Zakona br. 83/2012, naslovljen „Kriteriji za reviziju sustava trošarina na električnu energiju i energente i općih troškova elektroenergetskog sustava za velike potrošače energije – Posebni tarifni režim za velike industrijske potrošače električne energije”, u staccima 1. do 3. određuje:

„1. Ministarstvo gospodarstva i financija u dogovoru s Ministarstvom gospodarskog razvoja najkasnije 31. prosinca 2012. donosi jedan ili više dekreta u kojima su, u skladu s člankom 17. Direktive 2003/96 [...], definirani veliki potrošači energije na temelju uvjeta i kriterija koji se odnose na najniže razine potrošnje i utjecaj troška energije na vrijednost djelatnosti poduzetnika.

2. Namjena dekretâ iz stavka 1. je, nadalje, uspostava pojednostavljenog i pravičnog sustava trošarina na električnu energiju i energente koji se koriste kao gorivo, uz poštovanje uvjeta iz Direktive 2003/96 [...]; taj sustav treba osigurati očuvanje poreznih prihoda [...]

3. U roku od 60 dana od donošenja dekreta iz stavka 1. Tijelo za električnu energiju i plin određuje nove iznose za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava i kriterije njihove raspodjele na krajnje potrošače, vodeći računa o definiciji velikih potrošača energije sadržanoj u dekretima iz stavka 1. te poštujući uvjete iz stavka 2., u skladu sa Smjernicama Ministarstva gospodarskog razvoja [...]"

14 Radi provedbe članka 39. Uredbe-Zakona br. 83/2012 donesen je Decreto ministeriale – Definizione delle imprese a forte consumo di energia (Uredba ministarstva – Definicija velikih potrošača energije), od 5. travnja 2013. (GURI br. 91, od 18. travnja 2013.).

15 Članak 3. te uredbe ministarstva određuje da je cilj redefinicije općih troškova elektroenergetskog sustava uspostaviti sustav poticaja u korist velikih potrošača energije nakon donošenja smjernica ministarstva iz članka 39. stavka 3. Uredbe-Zakona br. 83/2012. Stavak 2. navedenog članka 3. određuje da se „opći troškovi elektroenergetskog sustava redefiniiraju na način da s obzirom na potrošnju električne energije opadaju [...], a ovisno o slučaju također i s obzirom na sektore djelatnosti određene kodovima ATECO [Nacionalni sustav klasifikacije gospodarskih djelatnosti]"

16 Radi provedbe članka 39. Uredbe-Zakona br. 83/2012 i članka 3. navedene uredbe ministarstva donesene su Smjernice Ministarstva gospodarskog razvoja od 24. srpnja 2013. Na temelju njih je, među ostalim, Tijelo za električnu energiju i plin (koje je postalo Tijelo za električnu energiju, plin i vodni sustav) obvezno redefiniirati iznose za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava na način da dodjelu poticaja iz navedenog članka 3. ograniči samo na energetske intenzivne poduzetnike (veliki potrošači energije) u proizvodnom sektoru.

17 Te su smjernice provedene trima odlukama Tijela za električnu energiju i plin, donesenima u listopadu 2013., koje su dodjelu tih poticaja zapravo ograničile samo na poduzetnike u proizvodnom sektoru.

Glavni postupak i prethodna pitanja

18 Fondacija je znanstvena ustanova za bolničko liječenje i rehabilitaciju koja djeluje osobito u sektoru pružanja zdravstvenih usluga. Sud koji je uputio zahtjev smatra da je se može kvalificirati kao „poduzeće” u smislu članka 11. Direktive 2003/96.

19 Fondacija je tijekom 2014. pred Tribunale amministrativo regionale della Lombardia (Regionalni upravni sud u Lombardiji, Italija) zahtijevala poništenje akata kojima su nadležna tijela odbila na nju primijeniti sustav poticaja u vezi s iznosima za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava. Taj je sud Fondacijinu tužbu proglasio nedopuštenom zbog toga što je bila podnesena nepravodobno.

20 Consiglio di Stato (Državno vijeće, Italija) je u žalbenom postupku smatrao da je Fondacijina tužba dopuštena. Slijedom toga, ispitao je meritum predmeta te su se tako pojavila pitanja koja se, osobito, odnose na pravo Unije.

21 Budući da je sud koji je uputio zahtjev smatrao da može riješiti probleme vezane uz članke 107. i 108. UFEU-a koji se javljaju u glavnom postupku, a da o tome ne postavlja pitanje Sudu, njegov zahtjev za prethodnu odluku se konkretno odnosi na tumačenje članka 17. stavka 1. Direktive 2003/96.

22 Sud koji je uputio zahtjev se pita ulaze li poticaji u vezi s općim troškovima elektroenergetskog sustava u područje primjene članka 17. stavka 1., koji se odnosi na sniženja poreza. S tim u vezi, on objašnjava da su navedeni troškovi namijenjeni financiranju ciljeva u općem interesu, kao što su poticanje

obnovljivih izvora energije (sastavnica A3) i energetske učinkovitosti (sastavnica UC7), troškovi nuklearne sigurnosti i teritorijalna poravnanja (sastavnice A2 i MCT), posebni tarifni režimi za nacionalnog željezničkog prijevoznika (sastavnica A4), naknade namijenjene malim poduzetnicima iz sektora električne energije (sastavnica UC4), potpore istraživanjima u sektoru električne energije (sastavnica A5) kao i pokriće „elektroenergetskog” bonusa (sastavnica As) i poticaja velikim potrošačima električne energije (sastavnica Ae). Taj sud smatra da su opći troškovi elektroenergetskog sustava prevaljeni na potrošače električne energije i raspodijeljeni među njima, uključujući poduzetnike, njihovim navođenjem na računima za električnu energiju.

- 23 Budući da poticaje u vezi s općim troškovima elektroenergetskog sustava treba smatrati sniženjima poreza, sud koji je uputio zahtjev pita dopušta li članak 17. stavak 1. Direktive 2003/96 državama članicama koje uvedu takva sniženja na temelju te odredbe da potonja primijene samo na određene energetske intenzivne poduzetnike koji djeluju u sektorima koje su odredila nacionalna tijela radi postizanja ciljeva u općem interesu.
- 24 U tim je okolnostima Consiglio di Stato (Državno vijeće) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Može li se doista podvesti pod područje primjene Direktive [2003/96] nacionalno zakonodavstvo (kao što je ono o kojemu se raspravlja u glavnom postupku) koje, s jedne strane, sadržava definiciju ‚veliki potrošači energije’ u skladu s definicijom iz te direktive i, s druge strane, za takvu vrstu poduzetnika predviđa poticaje u vezi s iznosima za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava (a ne poticaje koji se odnose na oporezivanje energenata i električne energije kao takve)?
2. U slučaju potvrdnog odgovora: Protivi li se pravu [Unije], osobito člancima 11. i 17. Direktive [2003/96], regulatorni i administrativni sustav (kao što je onaj uređen važećim talijanskim propisima i opisan u predmetnom rješenju) koji, s jedne strane, uvodi sustav poticaja za potrošnju energenata (električne energije) od strane poduzetnika koji su ‚veliki potrošači energije’ u smislu navedenog članka 17. i, s druge strane, ograničava mogućnost korištenja takvih poticaja isključivo u korist ‚energetski intenzivnih poduzetnika’ koji djeluju u industrijskom proizvodnom sektoru, dok je isključuje u odnosu na poduzetnike koje djeluju u drugim proizvodnim sektorima?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 25 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 17. stavak 1. Direktive 2003/96 tumačiti na način da su pojmom „sniženja poreza” obuhvaćeni poticaji koje nacionalno pravo dodjeljuje velikim potrošačima energije, kako su oni definirani tom odredbom, u vezi s iznosima, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava.
- 26 Odgovor na to pitanje ovisi o tome jesu li iznosi za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava porezne prirode i, konkretno, jesu li oni neizravni porezi iz članka 4. stavka 2. Direktive 2003/96.
- 27 Naime, s jedne strane, članak 17. stavak 1. te direktive primjenu sniženja poreza na potrošnju energenata i električne energije uvjetuje poštovanjem najniže razine oporezivanja Zajednice previdene tom direktivom. S druge strane, u članku 4. stavku 2. Direktive 2003/96 je za potrebe te direktive pojam „razine oporezivanja” definiran kao ukupno opterećenje u vezi sa svim neizravnim porezima.
- 28 Talijanska vlada smatra da iznosi za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava nisu porezne, nego tarifne prirode, s obzirom na to da su pokriveni uključenjem u tarifne sastavnice cijene električne energije.

- 29 Međutim, valja podsjetiti da je zadaća Suda kvalificirati porez, davanje ili pristojbu u odnosu na pravo Unije s obzirom na objektivna obilježja oporezivanja, neovisno o njegovoj kvalifikaciji u nacionalnom pravu (vidjeti presude od 12. prosinca 2006., *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, EU:C:2006:774, t. 107., i od 24. lipnja 2010., *P. Ferrero e C. i General Beverage Europe*, C-338/08 i C-339/08, EU:C:2010:364, t. 25.).
- 30 Stoga valja ispitati objektivna obilježja iznosa za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava.
- 31 Kao prvo, valja istaknuti da, kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, talijansko pravo predviđa iznose za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava, i to osobito u članku 39. stavku 3. Uredbe-Zakona br. 83/2012.
- 32 Osim toga, za potrebe kvalifikacije iznosa za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava kao poreza potrebno je da postoji obveza plaćanja tih iznosa i da, ako obveznik ne poštuje tu obvezu, nacionalna tijela protiv njega poduzimaju mjere, pri čemu, u slučaju neizravnog poreza, osoba koja je pravno obvezna platiti porez nije nužno krajnji potrošač na kojeg su navedeni iznosi prevaljeni (vidjeti *per analogiam*, kad je riječ o PDV-u, presudu od 14. siječnja 2016., Komisija/Belgija, C-163/14, EU:C:2016:4, t. 44.).
- 33 Čini se da je tomu tako u slučaju iznosa za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava. Naime, s obzirom na očitovanja talijanske vlade, proizlazi da subjekti koji se koriste uslugama elektroenergetske mreže imaju pravnu obvezu plaćanja tih iznosa Fondu za poravnavanje u sektoru električne energije. Međutim, zadaća je suda koji je uputio zahtjev da potvrdi postojanje takve obveze kao i nadzora njezina poštovanja od strane nadležnih nacionalnih tijela.
- 34 Kao drugo, kao što to također proizlazi iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, iznosi za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava nisu nužno namijenjeni financiranju troškova proizvodnje i distribucije električne energije, već ciljevima u općem interesu, u skladu s kriterijima raspodjele koje su utvrdila javna tijela na temelju Smjernica Ministarstva gospodarskog razvoja od 24. srpnja 2013. i odluka Tijela za energiju i plin donesenih u listopadu 2013., u okviru nacionalnog elektroenergetskog sustava. Među tim ciljevima su poticanje obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, nuklearna sigurnost i teritorijalna poravnanja, posebni tarifni režimi za nacionalnog željezničkog prijevoznika, naknade namijenjene malim poduzetnicima iz sektora električne energije, potpore istraživanjima u sektoru električne energije i pokriće „elektroenergetskog” bonusa i poticaja velikim potrošačima električne energije.
- 35 U tim okolnostima valja istaknuti da činjenica, da iznosi za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava nisu namijenjeni općem državnom proračunu, nego se, kao što to navodi talijanska vlada, uplaćuju u proračun Fonda za poravnavanje u sektoru električne energije kako bi se mogli dodijeliti određenim kategorijama subjekata za posebnu upotrebu, sama po sebi ne isključuje to da oni ulaze u područje oporezivanja (vidjeti *per analogiam* presudu od 15. travnja 2010., *CIBA*, C-96/08, EU:C:2010:185, t. 23.).
- 36 Kao treće, kad je konkretno riječ o neizravnim porezima, valja istaknuti da se ta davanja uobičajeno prevaljuju na krajnjeg potrošača isporučene robe ili usluge njihovim uključivanjem u iznos naveden na računu koji je naslovljen na krajnjeg potrošača (vidjeti u tom smislu presudu od 14. siječnja 2016., Komisija/Belgija, C-163/14, EU:C:2016:4, t. 39.).
- 37 S tim u vezi, sud koji je uputio zahtjev ističe da su opći troškovi elektroenergetskog sustava prevaljeni na potrošače električne energije raspodijeljeni među njima, uključujući poduzetnike, njihovim navođenjem na računima za električnu energiju. To potvrđuje članak 39. stavak 3. Uredbe-Zakona br. 83/2012, na temelju kojeg se iznosi za pokriće tih troškova prevaljuju na krajnje potrošače.

- 38 Osim toga, proizlazi da su navedeni iznosi vezani uz potrošenu električnu energiju jer, na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe ministarstva od 5. travnja 2013., opći troškovi elektroenergetskog sustava opadaju potrošnjom električne energije.
- 39 Zbog tih se razloga iznosi za pokriće navedenih troškova ne mogu izjednačiti s porezom o kojem je riječ u predmetu u kojem je donesena presuda od 4. lipnja 2015., Kernkraftwerke Lippe-Ems (C-5/14, EU:C:2015:354), u kojoj je Sud smatrao da se taj porez ne može smatrati izravno ili neizravno izračunanim po količini električne energije u trenutku puštanja tog proizvoda u slobodnu potrošnju u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2003/96. Naime, Sud je taj zaključak temeljio na utvrđenjima iz točaka 62. i 63. te presude, u skladu s kojima je navedeni porez osobito izračunan po količini nuklearnoga goriva upotrijebljenog u svrhu industrijske proizvodnje električne energije te količina izravno ne uvjetuje količinu proizvedene električne energije, tako da bi se porez mogao naplatiti a da se nužno nije proizvela nikakva količina električne energije, a posljedično ni potrošila.
- 40 S obzirom na prethodna razmatranja, i pod uvjetom da sud koji je uputio zahtjev provjeri činjenične elemente i pravila nacionalnog prava na koja se ona oslanjaju, valja utvrditi da su iznosi za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava neizravni porezi u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 2003/96.
- 41 Osim toga, kao što je to istaknula Komisija u svojim pisanim očitovanjima, s obzirom na to da su iznosi za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava neizravni porezi, valja poštovati uvjete određene pravom Unije kad je riječ o proizvodima poput električne energije na koje se, kao što proizlazi iz članka 1. stavka 1. Direktive 2008/118, primjenjuje njome ustanovljen opći aranžman za trošarine.
- 42 Konkretno, u skladu s člankom 1. stavkom 2. te direktive, električna energija se može oporezivati neizravnim porezom različitim od trošarine ustanovljene navedenom direktivom ako, s jedne strane, to oporezivanje ima jednu ili više posebnih namjena i ako je, s druge strane, sukladno poreznim pravilima Zajednice koja se primjenjuju na trošarinu ili PDV, vezano uz utvrđivanje porezne osnove, izračunavanje poreza, nastanak obveze obračuna i nadzor poreza, ali ne uključuju odredbe o oslobođenjima.
- 43 Zadaća suda koji je uputio zahtjev je provjera toga ispunjavaju li iznosi za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava te uvjete.
- 44 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 17. stavak 1. Direktive 2003/96 valja tumačiti na način da su pojmom „sniženja poreza” obuhvaćeni poticaji koje nacionalno pravo dodjeljuje velikim potrošačima energije, kako su definirani tom odredbom, u vezi s iznosima, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava, pri čemu sud koji je uputio zahtjev mora provjeriti činjenične elemente i pravila nacionalnog prava na koje se oslanja taj odgovor Suda.

Drugo pitanje

- 45 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 17. stavak 1. Direktive 2003/96 tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis koji određuje sniženja poreza na potrošnju električne energije za velike potrošače energije, u smislu te odredbe, samo u proizvodnom sektoru.
- 46 S tim u vezi, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da na temelju nacionalnog propisa o kojem je riječ u glavnom postupku samo tzv. „energetski intenzivni” poduzetnici u proizvodnom sektoru imaju pravo na poticaje u vezi s iznosima za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava.

- 47 U skladu s člankom 17. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2003/96, države članice mogu primjenjivati sniženja poreza na potrošnju električne energije za velike potrošače energije pod uvjetom da se najniže razine poreza Unije utvrđene tom direktivom poštuju u prosjeku za sva poduzeća.
- 48 Ta odredba isto tako definira pojam „velikih potrošača energije” i u okviru te definicije pojašnjava da države članice mogu primjenjivati i restriktivnija načela, uključujući prodajnu vrijednost, kao i definicije u vezi s procesima i granama.
- 49 Iz toga proizlazi da za potrebe navedene odredbe države članice zadržavaju slobodu ograničavanja primjene sniženja poreza za velike potrošače energije na poduzetnike u jednom ili više industrijskih sektora. Slijedom toga, samoj toj odredbi ne protivi se nacionalni propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku koji potičaje u vezi s iznosima za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava dodjeljuje samo proizvodnom sektoru.
- 50 Ispitivanje ciljeva Direktive 2003/96 potvrđuje to tumačenje. Naime, iz uvodnih izjava 9. i 11. te direktive proizlazi da je njezin cilj državama članicama ostaviti određenu marginu za definiranje i provedbu politike koja odgovara njihovim nacionalnim okolnostima i da o poreznim mjerama koje se poduzimaju u vezi s provedbom navedene direktive odlučuje svaka pojedina država članica.
- 51 Međutim, valja istaknuti da činjenica da nacionalni propis, poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji ograničava primjenu sniženja poreza na industrijski sektor nije protivan članku 17. stavku 1. Direktive 2003/96, kao što proizlazi iz članka 26. stavka 2. te direktive, ne utječe na to je li taj propis državna potpora. Međutim, kao što je to izričito naveo sud koji je uputio zahtjev, to pitanje nije predmet ovog zahtjeva za prethodnu odluku.
- 52 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti tako da članak 17. stavak 1. Direktive 2003/96 treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis koji određuje sniženja poreza na potrošnju električne energije za velike potrošače energije, u smislu te odredbe, samo u proizvodnom sektoru.

Troškovi

- 53 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (deveto vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 17. stavak 1. Direktive Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije valja tumačiti na način da su pojmom „sniženja poreza” obuhvaćeni poticaji koje nacionalno pravo dodjeljuje velikim potrošačima energije, kako su definirani tom odredbom, u vezi s iznosima, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, za pokriće općih troškova elektroenergetskog sustava, pri čemu sud koji je uputio zahtjev mora provjeriti činjenične elemente i pravila nacionalnog prava na koje se oslanja taj odgovor Suda.**
- 2. Članak 17. stavak 1. Direktive 2003/96 treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis koji određuje sniženja poreza na potrošnju električne energije za velike potrošače energije, u smislu te odredbe, samo u proizvodnom sektoru.**

Potpisi